

LEHDISTÖTIEDOTE nro 164/25

Luxemburgissa 18.12.2025

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-417/23 | Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge

Syrjintäkielto: unionin tuomioistuin selventää julkisesta asuntotuotannosta annettuun Tanskan lakiin nähden tilanteita, jotka voivat merkitä etniseen alkuperään perustuvaa syrjintää

Julkisesta asuntotuotannosta annetulla Tanskan lailla pyritään vähentämään julkisten perheasuntojen prosenttiosuutta "muutosalueilla". Näille alueille on ominaista muun muassa se, että viiden viime vuoden aikana "muista kuin länsimaista tulleiden maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä" osuus on ollut yli 50 prosenttia. Kyseisen lain nojalla osa kahdella Slagelsen ja Kööpenhaminan kunnan asuinalueella sijaitsevien julkisten perheasuntojen vuokrasopimuksista on irtisanottu tai tullaan irtisanomaan. Tanskalainen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi näitä irtisanomisia koskevat oikeusriidat on saatettu, pohtii kysymystä siitä, merkitseekö kyseessä oleva säännöstö etniseen alkuperään perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää. Unionin tuomioistuin korostaa, että etninen alkuperä perustuu useisiin tekijöihin. Yhden kriteerin, kuten kansalaisuuden tai syntymämaan, perusteella ei erikseen tarkasteltuna voida selvittää kuulumista johonkin etniseen ryhmään. Tutkittaessaan sitä, onko kyseessä välitön syrjintä, kansallisen tuomioistuimen on tarkastettava, perustuuko siirtolaisten ja heidän jälkeläistensä osuuteen liittyvä kriteeri todellakin "muutosalueiden" asukkaiden enemmistön etniseen alkuperään ja kohdellaanko heitä tästä syystä epäedullisemmin eli esimerkiksi altistuvatko he suuremmalle riskille, että heidän vuokrasopimuksensa irtisanotaan ennenaikaisesti. Jos kansallinen tuomioistuin toteaa, että kyseessä on välillinen syrjintä, sen on tarkastettava, onko tämä syrjintä kuitenkin oikeutettavissa. Sen on tässä yhteydessä etenkin varmistettava, pyritäänkö kyseessä olevalla lailla oikeasuhteisesti yleistä etua koskevaan tavoitteeseen ja noudatetaanko siinä erityisesti oman kodin kunnioittamista koskevaa perusoikeutta.

Julkisesta asuntotuotannosta annetussa Tanskan laissa edellytetään sellaisten kehittämissuunnitelmien laatimista, joiden tarkoituksena on vähentää 1.1.2030 mennessä julkisten perheasuntojen prosenttiosuutta niin kutsutuilla "muutosalueilla" (joista käytettiin aiemmin nimeä "vaikeat gettoalueet"). Kyse on kaupunginosista, joille on ominaista epäsuotuisa sosioekonominen tilanne työllisyys-, rikollisuus- ja koulutustilanteen ja/tai keskimääräisten tulojen kannalta tarkasteltuna ja se, että viiden viime vuoden aikana "muista kuin länsimaista tulleiden maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä"¹ osuus näillä alueilla on ollut yli 50 prosenttia.

Slagelsessa sijaitsevan Ringparkenin ja Kööpenhaminassa sijaitsevan Mjølnerparkenin "muutosalueita" koskevia kehittämissuunnitelmia täytäntöönpannassa osa näillä alueilla sijaitsevien julkisten perheasuntojen vuokrasopimuksista on irtisanottu tai tullaan irtisanomaan. Eräät asianomaisista vuokralaisista riitauttavat nämä toimenpiteet kansallisessa tuomioistuimessa, koska he katsovat erityisesti, että "muista kuin länsimaista tulevien maahanmuuttajien ja heidän jälkeläistensä" osuuteen liittyvä kriteeri merkitsee etniseen alkuperään perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää, joka on kielletty unionin oikeudessa.²

Tanskalainen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi nämä asiat saatettiin, on tiedustellut tätä unionin tuomioistuimelta.

Siltä osin kuin on kyse sen selvittämisestä, otetaanko Tanskan lailla käyttöön **välitön syrjintä**,³ unionin tuomioistuin huomauttaa, että kyseessä oleva kriteeri näyttää olevan ratkaiseva määrittäessä "muutosalueita", joita julkisten perheasuntojen lukumäärän vähentäminen koskee. **Kansallisten tuomioistuinten on kuitenkin tutkittava, otetaanko**

kyseisellä kriteerillä käyttöön näiden alueiden asukkaiden enemmistön etniseen alkuperään perustuva erilainen kohtelu, joka johtaa siihen, että näiden alueiden asukkaita kohdellaan epäsuotuisammin kuin henkilöitä, jotka asuvat vertailukelpoisilla alueilla, joilla maahanmuuttajien osuus ei ole yli 50 prosenttia.

Unionin tuomioistuin selittää, että unionin oikeudessa tarkoitettu etnisen alkuperän käsite perustuu useisiin seikkoihin, joita ovat muun muassa kansalaisuus, uskonto, kieli, kulttuuri- ja perinnetausta sekä elinympäristö. Etninen alkuperä määritetään useiden eri tekijöiden perusteella. **Pelkkä kansalaisuus taikka asianomaisen henkilön tai hänen vanhempiensa syntymämaata koskeva kriteeri ei yksinään voi olla perusteena sille, että henkilön katsotaan kuuluvan johonkin etniseen ryhmään.** Pelkästään sen perusteella, että lainsäädäntöön otettu yleinen kriteeri kattaa useita etnisiä alkuperiä, ei sitä vastoin sellaisenaan suljeta pois sitä, että tämä kriteeri liittyy suoraan tai erottamattomasti asianomaisten henkilöiden etniseen alkuperään. Myös asiayhteyteen liittyvät seikat, kuten tällaisen lainsäädännön valmisteluasiakirjat, voivat osaltaan vaikuttaa sen toteamiseen, että tutkittavana oleva kriteeri merkitsee etniseen alkuperään perustuvaa välitöntä syrjintää.

Unionin tuomioistuin katsoo mahdollisen epäsuotuisamman kohtelun olemassaolosta, että tällainen kohtelu voi ilmetä **”muutosalueiden” asukkaisiin kohdistuvana suurempana riskinä, että heidän vuokrasopimuksensa irtanotaan ennen aikaisesta ja he siis menettävät asuntonsa.** Tämä riski näyttää olevan suurempi kuin muilla asuinalueilla, joille on ominaista vertailukelpoinen sosioekonominen tilanne mutta joilla maahanmuuttajien osuus ei ole ylittänyt kyseessä olevassa laissa säädettyä kynnyksarvoa. Unionin tuomioistuin korostaa, että myös se, että tietyt lainsäädännössä tai sen valmisteluasiakirjoissa käytetyt luonnehdinnat ovat luonteeltaan loukkaavia tai leimaavia, voi johtaa sen toteamiseen, että tiettyä etnistä alkuperää olevia ihmisiä kohdellaan epäsuotuisammin.

Jos kansallinen tuomioistuin päättää, että kyseinen laki ei merkitse välitöntä syrjintää, sen on vielä selvitettävä, johtaako se **välilliseen syrjintään.**⁴ Näin olisi siinä tilanteessa, jossa laki – joka tosin on muotoiltu tai jota sovelletaan neutraalilta vaikuttavalla tavalla – saattaa käytännössä tiettyihin etnisiin ryhmiin kuuluvat henkilöt erityisen epäedulliseen asemaan. Unionin tuomioistuin huomauttaa tässä yhteydessä, että **tämän epäedulliseen asemaan saattamisen ei välttämättä tarvitse koskea yhtä ainoaa etnistä alkuperää.**

Jos kansallinen tuomioistuin toteaa, että kyseessä oleva laki johtaa tällaiseen erityisen epäedulliseen asemaan saattamiseen, sen on myös tutkittava, pyritäänkö kyseisellä lailla Tanskan hallituksen esiin tuomaan yleistä etua koskevaa tavoitteeseen eli ratkaisemaan julkista asuntotuotantoa koskevan Tanskan järjestelmän yhteydessä suhteellisuusperiaatetta noudattaen ongelmia, jotka liittyvät sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja kotoutumiseen. Tämä edellyttäisi etenkin sen selvittämistä, pyritäänkö kyseisellä lailla, kun siinä säädetään velvollisuudesta laatia kehittämissuunnitelmia, johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisen tavoitteeseen, vaikka tätä velvollisuutta ei sovelleta asuinalueisiin, jotka eroavat ”muutosalueista” vain siinä, että enemmistö niiden asukkaista ei ole ”muista kuin länsimaista tulleita maahanmuuttajia ja heidän jälkeläisiään”. Oikeuttamisperusteen tutkinnassa olisi otettava huomioon myös oman kodin kunnioittamista koskeva perusoikeus.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyynnö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Tuomion koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Jarosław Zasada ☎ +352 4303 2793.

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106.

Pysykää kuulolla!

Tiedotusosasto
Media ja lehdistö

curia.europa.eu

¹ Julkisesti asuntotuotannosta annetussa Tanskan laissa "maahanmuuttajalla" tarkoitetaan ulkomailla syntynyttä henkilöä, jonka vanhemmista kumpikaan ei ole syntynyt Tanskassa eikä ole Tanskan kansalainen. "Jälkeläisellä" tarkoitetaan Tanskassa syntynyttä henkilöä, jonka vanhemmista kumpikaan ei ole syntynyt Tanskassa eikä ole Tanskan kansalainen tai jonka vanhemmat, jotka ovat tosin syntyneet Tanskassa ja saaneet Tanskan kansalaisuuden, ovat kumpikin edelleen myös ulkomaan kansalaisia. Länsimaiden käsitteen alaan kuuluvat Euroopan unionin jäsenvaltiot, Andorra, Islanti, Liechtenstein, Monaco, Norja, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, San Marino, Sveitsi, Vatikaani, Kanada, Yhdysvallat, Australia ja Uusi-Seelanti. Kaikkia muita maita pidetään näin ollen "muina kuin länsimaina".

² Rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29.6.2000 annettu [neuvoston direktiivi 2000/43/EY](#).

³ Tätä ennen unionin tuomioistuin huomauttaa, että – jollei niistä tarkastuksista muuta johdu, jotka tanskalaisen tuomioistuimen on suoritettava – on katsottava, että direktiiviä 2000/43 sovelletaan julkista asuntotuotantoa koskevaan Tanskan järjestelmään. Asuntojen käyttöön antamisessa korvausta vastaan tämän järjestelmän nojalla on näet kyse kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdan h alakohdassa tarkoitettua asumiseen liittyvien palvelujen saatavuudesta ja tarjonnasta.

⁴ Direktiivin 2000/43 mukaan välillisenä syrjintänä pidetään sitä, jos näennäisesti neutraali säännös, peruste tai käytäntö saattaa tiettyä rotua tai etnistä alkuperää olevat henkilöt epäedulliseen asemaan, jollei kyseisellä säännöksellä, perusteella tai käytännöllä ole objektiivisesti perusteltavissa olevaa oikeutettua tavoitetta ja jolleivät tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ole asianmukaisia ja tarpeellisia.